

Dátum : 2012.02.07. 0722 Adó : MTV 1 Műsor : M1 - Ma Reggel ()

MTV1, Ma Reggel, 2012.02.07. 07:22:20-07:29:15

Műsorvezető: Hajagos Andrea

Mv.: - Darák Péter, a Kúria elnöke a vendégünk, jó reggelt kívánok!

Darák Péter, a Kúria elnöke: - Jó reggelt kívánok!

Mv.: - Ön azt nyilatkozta, hogy új fejlemény a magyar közjogi életben, hogy az Alkotmánybíróságnak és az igazságszolgáltatási rendszernek szorosan együtt kell működnie. Hogyan? Miért?

Darák Péter, a Kúria elnöke: - A szoros együttműködés az jogállami intézmények között egy kicsit erős fogalom. Ezen azt hiszem, hogy finomítanom illik. Ezt a szóösszetételt csak akkor használom, ha utána ki tudom fejteni részletesen, hogy mire gondolok.

Mv.: - Most kifejtheti.

Darák Péter, a Kúria elnöke: - Megpróbálom. Ha visszatekintünk az előző évtizedekre, akkor azt láthatjuk, hogy az Alkotmánybíróság (..) meg a bírósági rendszer együttműködése finoman szólva nem volt problémamentes. Az látszott, hogy nem találja sem az Alkotmánybíróság a konkrét bírósági ügyek felülvizsgálata körében igazán a határait, illetve a Legfelsőbb Bíróság sértett félként reagált azokra a próbálkozásokra, amelyek megpróbálták az alkotmányos szemléletet érvényesíteni a bírói ítéletekben, jogegységi határozatokban. Én azt gondolom, hogy most jó alkalom van arra, hogy ezen a felfogáson változtassunk, és ezért fogalmaztam úgy, hogy a folyamatos és kölcsönös párbeszéd válthatja fel ezt a korábbi félbeszakadt kapcsolatot. Amit..

Mv.: - Egészen pontosan ebben a párbeszédben kinek, milyen szerepe van? Az új felfogás szerint?

Darák Péter, a Kúria elnöke: - A legfontosabb gondolat, amit szeretnék elmondani az az, hogy tulajdonképpen az állampolgárok szempontjából nincs jelentősége annak, hogy két szerv milyen párbeszédet folytat egymással általában. Ebben az esetben azonban a cél az, hogy a jogkereső közönség egy hatékony eljárás útján tudja érvényesíteni a jogait és erre egy új intézmény nagyon jó lehetőséget ad. Ezt úgy hívják, hogy valódi alkotmányjogi panasz. Ez az Alkotmánybíróságnak egy új típusú eljárása lesz.

Mv.: - Na ez mit jelent pontosan? Tehát, ha az állampolgárok milyen ügyekben, hogyan és kihez fordulhatnak?

Darák Péter, a Kúria elnöke: - A kérdés nem túl egyszerű, ugyanis egy háromoldalú párbeszédet kell most egyedül megjelenítenem, ami a bírósági szervezet igazgatása, tehát az Országos Bírósági Hivatal, a Kúria, mint legfelső ítélkező fórum és az Alkotmánybíróság, mint a jogállam legfőbb öre között kell, hogy történjen. A párbeszédnek az az értelme, hogy az Alkotmánybíróság jogot kapott arra 2012. január elsejétől, hogy konkrét bírósági ügyekben érvényesítse az alkotmányossági szempontokat. Ezt a valódi alkotmányjogi panaszt, ezt, ezt három sajátosság különíti el az eddigi hatásköröktől. Az egyik az, hogy meg fog jelenni

konkrét bírósági ügyekben az alkotmányossági vizsgálat. A másik az, hogy az Alkotmánybíróságnak azt is vizsgálnia kell ebben az eljárásában, hogy az adott alkotmányossági szempont mennyiben hatott ki a döntés érdemére. És a harmadik legfontosabb következmény, hogyha úgy látja, hogy alkotmány sértés történt, ez befolyásolta a bírói döntést, akkor meg is semmisítheti az ítéletet. Ez tehát egy teljesen új felállás, új konstrukció, ami különböző kötelezettségeket hordoz magában mind az elsőfokú bíróra, mind a Kúriára nézve.

Mv.: - De ez egy kicsit olyan, minthogyha megkérdőjeleznénk a bírói döntés alkotmányosságát.

Darák Péter, a Kúria elnöke: - Ennek azt hiszem, hogy az alkotmányos indoka megvan, ugyanis az elmúlt évtizedekben az alkotmányos szemlélet igazán markáns módon a bírósági ügyekben, bírósági ítéletekben nem jelent meg. Tehát tulajdonképpen egy hatáskör megosztásról van szó. Vizsgálja az alkotmányossági kérdéseket az az állami szerv, amelyik a legjobban ért hozzá, és ezt kapcsoljuk be a bírósági jogorvoslati rendszerbe. Ne kényszerüljenek az állampolgárok arra, hogy érvényesítsenek egy rendes jogorvoslatot, ami végső soron eljuthat felülvizsgálati ügyekben a Kúriához. Illetve ettől elkülönítve érvényesítsen egy alkotmányossági panaszt, egy alkotmányossági kontrollt.

Mv.: - És erre a panaszra kinek lesz igazából lehetősége?

Darák Péter, a Kúria elnöke: - Tulajdonképpen minden érintett, aki úgy érzi, hogy egy bírósági ítélet, egy bírósági eljárás az alkotmányos jogait megsértette, az benyújthat ilyen panaszt az Alkotmánybírósághoz. A kérelmet magát azonban az elsőfokú bíróságnál kell előterjeszteni. És itt jön az a technikai együttműködés, amire egyrészt szükség lesz. Tehát az elsőfokú bírónak a kérelmet továbbítania kell haladéktalanul az Alkotmánybírósághoz és át kell gondolnia azt is, hogy a panasz alapján nem látja-e szükségesnek a végrehajtás felfüggesztését. Ami adott esetben például egy börtönbüntetés felfüggesztését is jelentheti.

Mv.: - Egyébként mire számítanak, hogy hányan fognak élni ezzel a lehetőséggel? Vagy miért van ennek egyáltalán jelentősége?

Darák Péter, a Kúria elnöke: - Nagyon nehéz számszerű becslést adni. Ha minden olyan ügyben, amelyben a Kúriához is fordulnak, valódi alkotmányjogi panaszt terjesztenek is elő, akkor sem gondolom, hogy túlságosan nagy számban fog érdemben határozatot hozni az Alkotmánybíróság. A német példa azt mutatja, hogy az ott előterjesztett valódi alkotmányjogi panaszoknak mintegy 2 százalékában hoz érdemi döntést az Alkotmánybíróság.

Mv.: - És elég lesz ehhez a jelenlegi kapacitás? Az Alkotmánybíróság kapacitása?

Darák Péter, a Kúria elnöke: - Ez nagyban múlik azon, hogy hogyan alakulnak a befogadási eljárások. Az Alkotmánybíróság ugyanis egy szűrőt alkalmaz, ahol megpróbálja azokat az ügyeket kiemelni, amelyekben valóban komoly esély mutatkozik arra, hogy alkotmány sértést állapíthatnak meg.

Mv.: - Annyit még áruljon el, itt a bírák nyugdíjkorhatárának részleteibe nem akarok belemenni, de ugye ez azt jelenti, hogy az év végéig 300 bíró megy majd nyugdíjba. Őket hogyan tervezik, hogy hogyan fogják pótolni?

Darák Péter, a Kúria elnöke: - Azt gondolom, hogy a pótlásnak több módja is lehetséges. Egyrészt a kieső bírók helyére titkárokat fognak kinevezni. A napokban zárultak le azok a pályázatok, az a 130 előre hozott pályázat, amelyet az Országos Bírószági Hivatal elnöke kiírt. Másrészt szeretnénk, ha a nyugdíjba vonuló kollégáink a tudásukat továbbra is a bíróságon hasznosítanák. Tehát valamilyen módon..

Mv.: - Csak nem bíróként.

Darák Péter, a Kúria elnöke: - A jelenlegi törvényi szabályozás szerint erre nincs lehetőség, de igazságügyi alkalmazottként, tanácsadóként mód lesz arra, hogy továbbra is hasznosítsuk a tudásukat.

Mv.: - Nagyon szépen köszönöm, hogy itt volt.

Darák Péter, a Kúria elnöke: - Köszönöm.